بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު

ދިވެހިރާއްޖެ

ސަމަރީ ނިންމުން

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2019/HC-A/50
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމް (ދައުލަތް)
- އިސްތިއުނާފު ރައްދުވި ފަރާތް: އެމް.އެސް.އާރު ބޯޑިންގ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ޓެކުސް ރިފަންޑްގެ ފައިސާ ހޯދުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ މައްސަލަ

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީސް:

ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީދު

ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުﷲ ޙަމީދު

ފަނޑިޔާރު ޢަލީ ސަމީރު

ނިމުނު ތާރީޚް: 19 ރަބީޢުލްއާޚިރު 1443 / 24 ނޮވެންބަރު 2021

ހައިކޯޓުގައި ޤަޟިއްޔާ ރަޖިސްޓަރީ ކުރެވުނު ތާރީޚް:

17 ޖުމާދަލްއޫލާ 1440

23 ޖަނަވަރީ 2019

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:

- **ނަންބަރު:** 447/Cv-C/2018 ޤަޟިއްޔާ
- **ނިންމި ތަން:** ސިވިލް ކޯޓު
- **ބާވަތް:** ގެއްލުން ލިބެންޖެހޭ ފައިސާ ހޯދުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ މައްސަލަ
- **ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް:** 29 ޖަނަވަރީ 2018
- **ނިމުނު ތާރީޚް:** 03 އޮކްޓޫބަރު 2018

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު، އޮބުރީޖު ހިނގުން، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

<u>ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން މަޒީދުގެ ރައުޔު،</u> (މި ރައުޔަށް ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުﷲ ޙަމީދު އަދި ފަނޑިޔާރު ޢަލީ ސަމީރު ތާއީދު ކުރައްވާފައި)

މައްސަލައިގެ ތަފާސީލު

1. މިއީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 447/Cv-C/2018 ދަޢުވާއާ ނިސްބަތްވެފައިވާ ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށް ކަމަށް ބުނެ މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓްރެޜަރީގެ (ދައުލަތް) މީގެފަހުން **"އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތް"** ނުވަތަ **"މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓްރެޜަރީ"** ނުވަތަ **"ދައުލަތް"** މިފަދައިން ބަޔާންކުރެވިފައި) ގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް އިސްތިއުނާފު ކުރުމުން ބެލި ޤަޟިއްޔާއެވެ. މި ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފަށް ރައްދުވާ ފަރާތަކީ އެމް.އެސް.އާރު ބެވަރޭޖަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް (ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު: C-91/2006، މީގެ ފަހުން **"އިސްތިއުނާފަށް ރައްދުވާ ފަރާތް"** ނުވަތަ **"އެމް.އެސް.އާރު"** މިފަދައިން ބަޔާންކުރެވިފައި) އެވެ.

<u>ސިވިލް ކޯޓުގައި ކުރެވުނު ދަޢުވާ</u>

2. ސިވިލް ކޯޓުގައި ކުރެވުނު ދަޢުވާއަކީ، އދ. ފުރިދިއްގާ (ރަންދިއްގާ) ޓޫރިސްޓް ރިސޯޓެއްގެ ގޮތުގައި ތަރައްޤީކުރުމަށް 50 (ފަންސާސް) އަހަރަށް ކުއްޔަށް ހިފުމަށްޓަކައި އެސް.އެމް.އެސް.އައި ކޮމްޕެނީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން އޮފަރުގެ ގޮތުން 'އެކުއަރ' ކުރުމަށް ދައްކަންޖެހޭ ޖުމްލަ ލީސް އެކުއިޒިޝަން ކޮސްޓަށްވާ US$ 3,000,000.00 (ތިންމިލިއަން އެމެރިކާ ޑޮލަރު) ގެ ތެރެއިން US$ 50,000.00 (ފަންސާސްހާސް އެމެރިކާ ޑޮލަރު) ޑިޕޮސިޓްގެ ގޮތުގައި ދައުލަތަށް ދެއްކުމަށްފަހު، އެސް.އެމް.އެސް.އައި ކޮމްޕެނީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑުން ދޫކުރި ޗެކް މޯލްޑިވްސް މާކެޓިންގ އެންޑް ޕަބްލިކް ރިލޭޝަންސް ކޯޕަރޭޝަން (އެމް.އެމް.ޕީ.އާރު.ސީ) އާ ހަވާލުކޮށްދީފައި ވަނިކޮށް އެފައިސާ އެމް.އެސް.އާރު ބެވަރޭޖަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ އެކައުންޓަށް ޖަމާކޮށްފައިވާކަމާއި އެފައިސާއަކީ ދައުލަތަށް ލިބެންޖެހޭ ފައިސާއެއް ކަމަށްބުނެ، އެ ކޮމްޕެނީއާ

ޖުމުލަ ފައިސާކަމަށްވާ US$ 50,000.00 (ފަންސާސްހާސް އެމެރިކާ ޑޮލަރު) ދައްކަވަން އަނބުރާ ދިނުމަށް އެމް.އެސް.ޓީ.އާރު ބޮންޑޭޑް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ މައްޗަށް އަމުރުކޮށްދިނުމަށް އެދި މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމް (ދިވެހި ދައުލަތް) ގެ ފަރާތުން އެމް.އެސް.ޓީ.އާރު ބޮންޑޭޑް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ މައްޗަށް ހުށަހެޅި ދައުވާއެވެ.

ސިވިލް ކޯޓުގެ ހުކުމް ބާތިލްކުރައްވާ މައިގަނޑު ސަބަބުތައް

3. ސިވިލް ކޯޓުގެ ހުކުމް ބާތިލްކުރައްވަނީ އަންނަނިވި މައިގަނޑު ސަބަބުތަކުގެ މައްޗަށެވެ.

3.1. "ޓޯކަން ޑިޕޮޒިޓް" ފައިސާ ހޯދުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ މައްސަލަ" އެއްގެ ތަޢުރީފުގައި ކޮންޓްރެކްޓު ދައުވާއެއް ކަމަށް ވުން.

3.2. އޭ.އެމް.އޭ.އަށް ކޮމްޕެނީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ނަމުގައި ސްޓޭޓް ބޭންކް އޮފް އިންޑިއާ ގައި ހުޅުވާފައިވާ ނަންބަރު 12604068820202 އެކައުންޓްގެ ނަންބަރު 0484876 ޗެކުގައިވާ US$50,000.00 (ފަންސާސްހާސް އެމެރިކާ ޑޮލަރު) ޖަމާކުރެވިފައިވަނީ އެމް.އެސް.ޓީ.އާރު ގެ ނަމުގައި ސްޓޭޓް ބޭންކް އޮފް އިންޑިއާގައި ހުޅުވާފައިވާ ނަންބަރު 12603831920202 އެކައުންޓަކަށް ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު B3-CR2/CA/2018/03 ކޭސް އަމުރާ ހަވާލާދީ ސްޓޭޓް ބޭންކް އޮފް އިންޑިއާއިން ޓްރާންސްފަރކުރިއާ އެ ބޭންކުގެ ނަންބަރު MST/88 ސިޓީއަށް ބެލުމުން އެނގެން އޮތުން.

3.3. އޭ.އެމް.އޭ.އަށް ކޮމްޕެނީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑުން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ނަންބަރު 7-AUD/PRIV/2016/1 ސިޓީއާ ހަވާލާދީ އެ އޮފީހަށް 10 ޖަނަވަރީ 2016 ތާރީޚުގައި ފޮނުވި ސިޓީގައި، ނަންބަރު 0484876 ޗެކަކީ އޭ.އެމް.އޭ.އަށް ކޮމްޕެނީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑުން އެމް.އެސް.ޓީ.އާރު.ސިޓީން ދޫކޮށްފައިވާ ޗެކެއް ނަމަވެސް، ޗެކުގައި އެކައުންޓް ޖެހި ނަންބަރަކީ ދޫކުރުމުގެ ސަބަބުން އެ ޗެކް އެމް.އެސް.ޓީ.އާރު ބޮންޑޭޑްގެ ކާރު ކެންސަލްކޮށްގެ ނަމުގައި ޖަމާކުރައްވާފައިވާކަމަށާއި،

އަދި އެމް.އެމް.ޕީ.އާރު.ސީގެ އިސްވެރިޔާއާ ކަމަށާ އަބްދުﷲ ޒިޔާތުގެ ހިބައިން މައުލޫމާތު ސާފުކުރުމުން، އެމް.އެމް.ޕީ.އާރު ޗެކްގެ އެވެ ހިއާ ކުންފުނިތަކަ އެމް.އެމް.ޕީ.އާރު.ސީގެ ދަރުން ހިސާ ދައުލަތުގެ ކުންފުނިތައް ކަމަށް އެފަރާތުން ބެނެފިޝަރީއަކަށްވެސް، މި ފާހަގަކަމަކީ އާންމު ބޭރުގެ ހަމައިން ވިޔަސް ނަމަވެސް އެކަމުގައި ދޮގުވާ ނުޖެހޭ ކަންކަން ހިމެނިގެންވާ ފާހަގަކަމެއް ކަމަށް ބެލެވެން.

3.4 އޭ.އެމް.އޭ.އަދި ކޮމްޕެނީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ނަންބަރު 1200 ޑޮލަރުން ވައުޗަރުގައި ނަންބަރު 0484876 ޗެކް އެމް.އެމް.ޕީ.އާރު.ސީ އަށް ލިބިފައިވާ ކަމުގައި ބުނެ އެ ވައުޗަރުގައި އެމް.އެމް.ޕީ.އާރު.ސީގެ ފަރާތުން "އަބްދުﷲ ޒިޔާތު" އޮވެ ކިޔާ މިހާރު ސޮއިކޮށް އެމް.އެމް.ޕީ.އާރު.ސީގެ ސިއްކަ ޖަހާފައިވުމާއި، އޭ.އެމް.އޭ.އަދި ކޮމްޕެނީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ނަންބަރު 0484876 ޗެކް އެމް.އެމް.އޭ.އާރު އަށް ދުރުކުރާކަން ދީފައިވާތީ، އަދި އޭގެ ސަބަބުން ނަންބަރު 0484876 ޗެކްގެ ސްޓަބް ކޮޕީއާއި، އެޗެކް ހާޒިރުވެރިކަން ޑިޕޮޒިޓްސްލިޕުން އޭ.އެމް.އޭ.އަދި އަށް ލިބިދިނުން ކަނޑައަޅާ ކޮންމެ ފައިސާ އެފަރާތަށް ލިބިދިނުމަށް ކޮށް ހުށަހެޅި ތުންތަކާ.

3.5 އޭ.އެމް.އޭ.އަދި ކޮމްޕެނީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ނަމުގައި ސްޓޭޓް ބޭންކް އޮފް އިންޑިއާ ގައި ހުޅުވާފައިވާ ނަންބަރު 12604068820202 އެކައުންޓުގެ ނަންބަރު 0484876 ޗެކަކީ އެމް.އޭ.ޑީ.އާރު އަށް ފައިސާ ނުވާ ގޮތަށް އެފަރާތުގެ ނަމުގައި ދޫކޮށްފައިވާ ޗެކެއް ކަމަށް ވެސް.

3.6 އޭ.އެމް.އޭ.އަދި ކޮމްޕެނީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑާއި އެމް.އެމް.އޭ.އާރު އާ ދެމެދު ފައިސާގެ އިތުރު މުޢާމަލާތުތަކެއްވެސް ހިނގާފައިވުން، މިއެވެ.

ސިވިލް ކޯޓުގެ ޙުކުމް

4. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 447/Cv-C/2018 ދަޢުވާގައި ޙުކުމް ކުރައްވާފައިވަނީ އަންނަނިވި ގޮތަށެވެ.

"ފުރަތަމަ، ބޭންކިންގ ކަންކަން އަމާޒުގައި ހިންގާއިރު، ޙާލަތު ލިބެންޖެހޭ ފައިސާ ހޯދުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ މައްސަލަ" އެއްގެ ޤަވާޢިދުގައި މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓްރެޜަރީ (ދިވެހި ދައުލަތް) ގެ ފަރާތުން އެމް.އެމް.އާރު ބޮޑުބެރު ގެނޭސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ މައްޗަށް ދައުވާކޮށް ހުށަހަޅާފައިވާ މި މައްސަލާގައި، ދައުވާކުރާ ފަރާތުން އެދިފައިވާގޮތަށް، ދައުވާލިބޭ ފަރާތުގެ ނަމުގައި ސްޓޭޓް ބޭންކް އޮފް އިންޑިއާގައި ހުޅުވާފައިވާ ނަންބަރު 12603831920202 އެކައުންޓަށް ޖަމާކޮށްފައިވާ، އެމް.އެމް.އާރު.ބަދަލު ކޮމްޕެނީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ނަމުގައި ސްޓޭޓް ބޭންކް އޮފް އިންޑިއާގައި ހުޅުވާފައިވާ ނަންބަރު 12604068820202 އެކައުންޓްގެ ނަންބަރު 0484879 ޗެކުގައިވާ US$ 50,000.00 (ފަންސާސްހާސް އެމެރިކާ ޑޮލަރު) ދައުވާލިބޭ ފަރާތުގެ ހިބައިން ޝަރީޢަތް ގުދުވެރިކޮށް ދައުވާކުރާ ފަރާތަށް ނަގައިދޭންޖެހޭނެ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ސަބަބުތަކުން ނުވަތަ ކަންބޮޑުވުން އޮތްކަމުގެ ގޮތުން، ނުވަތަ ކަނަޑައެޅިފައިވާ ނުވަތަ ފައިސާއެއް އެކަށަޅުގަނޑުމުގެ ފަރާތުން، އެމް.އެމް.އާރު.ބަދަލު ކޮމްޕެނީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑުން ދައުވާލިބޭ ފަރާތަށް ދައްކަން ޖެހޭ ފައިސާއެއް ނެތްކަމަށް އެފަރާތުން ސާބިތުކޮށްދެއްވާފައިވާތީ، ދައުވާކުރާ ފަރާތުން ދައުވާލިބޭ ފަރާތުގެ ބޮޑުބެރުގެ ބަހައްޓަވާފައިވާ ފައިސާ، އެމް.އެމް.އާރު.ބަދަލު ކޮމްޕެނީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑަށް ދިވެހި ދައުލަތުން އެއްބަސްވެފައިވާ ފަރާތުން ލިބެންޖެހޭ ހަމަ ފައިސާއެއް ނުވާކަމާއި އެއީ ފައިސާއެއް ކަމަށް ބަލާނެ ފަރާތަށް ފަރާތުން ލިބިފައިވާ ފައިސާއެއް ކަމަށް ބަޔާންވެފައިވާ ކަމަށް އެކަމާ ގުޅޭ ސާބިތުކުރެވެން ނެތުމާއި، އެފަރާތުގެ ފަރާތުން ލިބޭނެ ކަމަށް ދަލީލު ހުށަހަޅާފައި ނުވާތީ، މިހެން ބަލާއިރު، ދައުވާކުރާ ފަރާތުން ކުރާ ދައުވާ މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓްރެޜަރީ (ދިވެހި ދައުލަތަށް) ލިބިދޭން ނުކުރެވޭނެ ކަމަށް ޙުކުމް ކުރަމެވެ."

އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތައް

5. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 447/Cv-C/2018 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރަމުން ދައުލަތުގެ ފަރާތުން އަންނަނިވި 04 (ހަތަރެއް) ނުކުތާ ހުށަހަޅާފައި ވެއެވެ:-

- **ފުރަތަމަ ނުކުތާ އަކީ:** ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/HC-A/47 ޤަޟިއްޔާގެ ޤަރާރުކުރެވުނު ނުކުތާގެ (ނ) ގައި "އާއްމު އުސޫލެއްގެ ގޮތުން ޝަރުޢީ ކޯޓަކަށް ހުށަހެޅޭ މަދަނީ ދަޢުވާތައް ފައިސަލާ ކުރުމުގައި އަމަލު ކުރަމުންދާގޮތަކީ ހުށަހެޅޭ ދަޢުވާގެ ސިފައަށް ބެލުމަށްފަހު، ހުށަހެޅުން ދަޢުވާއެއް ޝަރީޢަތަށް ސާބިތުވޭތޯ ނުވަތަ ނޫންތޯ ކަނޑައެޅުން..." ކަމުގައިވާއިރު، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 447/Cv-C/2018 ޤަޟިއްޔާ ނިންމާފައިވަނީ ދައުލަތުން ހުށަހެޅި ދަޢުވާގެ ބިނާގައި އެދިފައިވާގޮތަށް ރިޢާޔަތްކުރުމުން، ހަމައެކަނި މަސްލަހަތުގެ ބާވަތަށް ބަލައިގެން ކަމުގައިވާތީ އުނިކަމުގައިވާތީ އިސްތިއުނާފުދަންނަވަމުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ އުސޫލާ ޚިލާފަށް ނިންމުމެއް ކަމަށް ބުނެ ޤަރާރުކުރި ނުކުތާއެވެ.

- **ދެވަނަ ނުކުތާ އަކީ:** ޝަރީޢަތުން ބަހެއްވާ މަސްލަހަތުތަކުގައި ނިޔާ ކަނޑައަޅަންވާނީ އެ މަސްލަހަތާ ގުޅިގެން ބަލަންޖެހޭ އެންމެހައި ބެލުންތައް ބެލުމަށްފަހު، އަދި މަސްލަހަތުގެ ބާވަތުން ރިޢާޔަތްކުރަންޖެހޭ އެންމެހައި ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކުރެވިގެން ކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/SC-A/52 ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާއިރު، އިސްތިއުނާފަށް އެދި ހުށަހަޅާފައިވާ މި މައްސަލަ ސިވިލް ކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން ބަލަންޖެހޭ އެންމެހައި ކަންކަމެއް ނުބަލައި، އަދި ރިޢާޔަތްކުރަންޖެހޭ އެންމެހައި ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްނުކޮށް އިސްތިއުނާފުދަންނަވަމުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުން ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ އުސޫލާ ޚިލާފަށްކަމުގައިވާތީ

އެކަމަކީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 (ހ) އާ ޚިލާފަށް ނިންމާފައިވާ ނިންމުމެއް ކަމަށް ބުނެ ފާހަގަކުރި ނުކުތާއެވެ.

- ތިންވަނަ ނުކުތާ އަކީ: އެޗް.އާރް.އެޗް.އައި ކޯޕްރޭޝަން ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑުން 10 ޖަނަވަރީ 2016 ގައި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް ފޮނުވާފައިވާ ސިޓީއަކީ ބޯޑުގެ ހަމައިން ވިސްނާ ބެލިނަމަވެސް އެކަމުގައި ދޮގު ނުވާނޭ ކަންކަން ހިމެނިގެންވާ ސިޓީއެއްކަމުގައި ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 447/Cv-C/2018 ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އެ ސިޓީން ދައުލަތުން ސާބިތުކުރަން އުޅުއްވާ ކަންކަމާއި، މައްސަލައިގައި ހުށަހެޅުއްވާ އެހެނިހެން ހެކިތައް ފުރިހަމައަށް ވަޒަންކުރުމެއްނެތި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤަޟާއީ ނިޒާމުގެ ޤާނޫނު)ގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރާ ޚިލާފަށް ކަމަށް ބުނެ ފާހަގަކުރި ނުކުތާއެވެ.
- ހަތަރުވަނަ ނުކުތާ އަކީ: ސިވިލް ކޯޓަށް ދައުލަތުން ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައަކީ ޢާންމު މަދަނީ މައްސަލައިގެ ޖިނާއީ ބައެއްގެ މައްސަލައެއްކަމަށްވެފައި ޢާންމު މަދަނީ މައްސަލައެއްކަމުގައި ދިފާޢީ ދަފުއްޓަށް ސާބިތުކުރުމުގެ ބާރު އުފުލަންޖެހޭނީ އެ ދިފާޢު ކުރިމަތިކުރި ފަރާތަކުންކަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/SC-A/02 ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާއިރު، ސިވިލް ކޯޓުން މައްސަލަ ނިންމާފައިވަނީ މި އުސޫލާ ޚިލާފަށް ކަމަށް ބުނެ ފާހަގަކުރި ނުކުތާއެވެ.

އިސްތިއުނާފު ނުކުތާތަކާމެދު ދެފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކުގެ ޚުލާޞާ

6. އިސްތިއުނާފު ނުކުތާތަކާ ގުޅިގެން ދައުލަތުން ބުނެފައިވަނީ ސިވިލް ކޯޓުން މައްސަލަ ބަލާ ނިންމާފައިވަނީ މައްސަލައިގެ ބާވަތަށް ބަލައިގެން ކަމަށާއި މައްސަލައާ ގުޅިގެން ބަލަންޖެހޭ އެންމެހާ ކަންކަމަށް ބަލާފައިނުވާ ކަމަށާއި ރިޢާޔަތްކުރަންޖެހޭ އެންމެހާ ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކޮށްފައިނުވާކަމަށެވެ. ނަމަވެސް ދައުލަތުން ދަށު ކޯޓަށް ހުށަހެޅި ހެކިތަކުން ދައުލަތުގެ ދަޢުވާ އާއި މައްސަލައާ ގުޅޭ މުޢާމަލާތް ސާބިތުވާކަމަށެވެ. އަދި

އެސް.އެމް.އެސް.ޖައި ކޮމްޕެނީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑުން އޭޝިއަ ޤަރުޟުގެ އޭޖެންސީ ފޮނުވާފައިވާ ސިޓީ ޑޮކިއުމަންޓުތަކަށް ނިސްބަތްވެފައިވާ އެހެނިހެން ހެކި ފުރިހަމައަށް ބަލައިން ނުކުރާ ކަމަށެވެ. އަދި އެމް.އެސް.އާރު އަށް އެފަރާތުގެ ދަފުތަރު ސާބިތުކުރެވިފައިވާކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އެދިފައިވާ ދަރަނި ކޯޓުގެ ނިންމުމުން ބާކީވާ ދަރަނި US$ 50,000.00 (ފަންސާސްހާސް އެމެރިކާ ޑޮލަރު) އަދި އެމް.އެސް.އާރު އިން ދައްކަވަން ދައުލަތުގެ ފައިސާ ކަމުގައި ކަނޑައަޅައިދިނުން ކަމަށެވެ.

7. އިސްތިއުނާފު ނުކުތާތަކުގެ ޖަވާބުގައި އެމް.އެސް.އާރު އިން މައިގަނޑު ގޮތުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ ދައްކަވަން ދަރަނި ކޯޓުގައި ދައުވާ ސާބިތުކުރެވިފައިވާކަމާއި އެގޮތުން ދައްކަވަން US$ 50,000.00 (ފަންސާސްހާސް އެމެރިކާ ޑޮލަރު) ލިބެންޖެހޭކަމަށް ބޭނާ މުއާމަލާތުފަސް ދައްކަވަން ސާބިތުކުރެވިފައިވާކަމަށެވެ. އަދި އެމް.އެސް.އާރު އާއި އެސް.އެމް.އެސް.ޖައި ކޮމްޕެނީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑާ ދެމެދު ޑޮލަރު ވިޔަފާރީގެ މުއާމަލާތް ކުރެވޭ ކަމަށާއި އެކަން ދަރަނި ކޯޓުގައި ސާބިތުކުރެވިފައިވާނެ ކަމަށެވެ. އެގޮތުން އެސް.އެމް.އެސް.ޖައި ކޮމްޕެނީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑުގެ ނަމުގައި ސްޓޭޓް ބޭންކް އޮފް އިންޑިއާގައި ހުޅުވާފައިވާ ނަންބަރު 12604068820202 އެކައުންޓްގެ ނަންބަރު 0484879 ޗެކަކީ އެފަދަ މުއާމަލާތަކާ ގުޅިގެން އެމް.އެސް.އާރު އަށް ދީފައިވާ ޗެކެއް ކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އެދިފައިވަނީ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނިންމުމަށް ތާއީދުކޮށް މައްސަލަ ނިންމައިދިނުން ކަމަށެވެ.

އިސްތިއުނާފު ޚުލާޞާ ނުކުތާ، ދެފަރާ ނުކުތާ އަދި ހަވާލާދީފައިވާ ނުކުތާތަކުގެ ބަލާބަލާއިރު ޝަރީޢަތުން ދިރާސާކުރުގެ

8. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/HC-A/47 ޤަޟިއްޔާގެ ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާގެ (ނ) ގައި "ޖާއިޒު އުސޫލެއްގެ ގޮތުން ޝަރުޢީ ކޯޓުތަކަށް ހުށަހެޅޭ މަދަނީ ދައުވާތަކާއި ފައިސާގެ ކުރިމަތިގައި ޖަމާލު ކުރަމުންދާގޮތަކީ ހުށަހެޅޭ ދައުވާގެ ސާޅައަށް ބަލާމަށްފަހު، އެހުށަހެޅުން ދައުވާއެއް ޝަރީޢަތަށް ސާބިތުވާތީ

ނުވަތަ ޤާނޫނީ ކަނޑައެޅުން..." ކަމުގައިވާއިރު، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 447/Cv-C/2018 ޤަޟިއްޔާ ނިންމާފައިވަނީ ދައުލަތުން ހުށަހެޅި ދަޢުވާގެ ޝީޓުގައި އެދިފައިވާގޮތަށް ރިޢާޔަތްކުރުމުން، ހަމައެކަނި މައްސަލައިގެ ބާވަތަށް ބަލައިގެން ކަމުގައިވާތީ، އުނިކުރުމަށްވާ އިސްތިއުނާފުކުރުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައެޅުއްވާފައިވާ އުސޫލާ ޚިލާފަށް ނިންމުމެއް ކަމަށް ބޭނުން ފުރަގަސްކޮށް ނުކުތާ އާއި ސުޕްރީމްކޯޓުން ބަލާ މައްސަލަތަކުގައި ނިޔާ ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާގޮތާއި އެ މައްސަލައާ ގުޅިގެން ބަލަންޖެހޭ އުސޫލުގައި ބެލުންތަކެއް ބެލުމަށްފަހު، އަދި މައްސަލައިގެ ބާވަތުން ދިރާސާކުރުމުގެ އުސޫލުތަކާއި ކަންކަމަށް ދިރާސާކޮށްލުމުގެން ކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/SC-A/52 ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ، އިސްތިއުނާފުގައި އެދި ހުށަހަޅާފައިވާ މި މައްސަލަ ސިވިލް ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ މި މައްސަލައާ ގުޅޭ ބަލަންޖެހޭ ކަންކަން ދިރާސާކޮށްފަހު، އަދި ދިރާސާކޮށްބެލުމުގެ ނިންމަވަން ކަންކަމަށް ދިރާސާކޮށްނުދީ، އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުން ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ އުސޫލާ ޚިލާފުކަމުގައިވާތީ ހުކުމަކީ ޤާނޫނު އަސާސީގެ 143 (ހ) އާ ޚިލާފަށް ނިންމުމެއް ކަމަށް ބޭނުން ފުރަގަސްކޮށް ނުކުތާ އާއި މައްސަލަ ނިންމާފައިވާ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/SC-A/02 ޤަޟިއްޔާގައި ދަޢުވާ ސާބިތުކުރުމުގެ ބުރަ ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ އުސޫލާ ޚިލާފަށް ނިންމުމެއް ކަމަށް ބޭނުން އަދި ޝަރީޢަތުން ދިރާސާކޮށްދިޔައިރު އަންނަނިވި ކަންކަން ފާހަގަކޮށްފައެވެ.

8.1 ސިވިލް ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓަށް ބެލިއިރު، "ކޯޓުން ލިބެންޖެހޭ ފައިސާ ހޯދުމަށް އަދި ހުރިހާ މައްސަލަ" އޭގެ ގޮތުގައި ދައުލަތުން ސިވިލް ކޯޓަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުމަށް ވަރަށް ބޮޑު ދިރާސާކޮށްގެން އެކަން އެކި ފަރާތް މަތިން ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ. ނަމަވެސް ދަރު ކޯޓުން މައްސަލަ ނިންމުމުގައި ހަމައެކަނި ދިރާސާކޮށްފައިވަނީ މައްސަލައިގެ ބާވަތަށް ކަމަކަށް ބަލައިގެން ނުވެއެވެ. އެހެނީ މައްސަލައާ ގުޅޭގޮތުން ހުކުމުން ރިޕޯޓަކުން އެހެނިހެން ބާވަތްތަކުގެ ގޮތް ކަނޑައަޅައިދެއްވާފައިވާކަން އެ ރިޕޯޓުން ބެލުމުން އެނގެއެވެ.

8·2 ނަމަވެސް ދެން ބަލާލަންޖެހެނީ، ދަށު ކޯޓުން ދައުލަތުގެ ދަޢުވާ ސާބިތުނުވާކަމަށް ކަނޑައެޅުމުގައި، ހެކިތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށްދެއްވައިނުން ޤާނޫނީގޮތުން ތާއީދު މައްސަލައާ ގުޅިގެން ބަލަންޖެހޭ އެންމެހައި ކަންކަމަށް ބަލައި، އަދި ރިޢާޔަތްކުރަންޖެހޭ އެންމެހައި ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކޮށްދެއްވާފައިވާތީއެވެ.

8·3 ދަށު ކޯޓުން ހުށަހެޅުނު އެމް.އެމް.ޕީ.އާރް.ސީ އިން އެސް.އެމް.އެސް.އައި ކޮމްޕެނީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑަށް އެޑްރެސްކޮށްފައިވާ ނަންބަރު 152-AFS/PRIVE/2014/42e (20 އޮކްޓޫބަރު 2014) ސިޓީގައި އދ. ފުރިދިއްގާ އާ ގުޅޭ ގޮތުން އަންނަނިވި ގޮތަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

> *"...We are pleased to inform you that the government is willing to lease the aforesaid island to your company; provided you agree to the following conditions·*
>
> *1· Lease acquisition cost (LAC) of USD 3,000,000 (United States Dollars Three Million) shall be paid to the government within 45 (Forty Five) days from the date of this Letter..."*

8·4 އަދި ހަމަ 20 އޮކްޓޫބަރު 2014 ތާރީޚުގައި އެސް.އެމް.އެސް.އައި ކޮމްޕެނީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑުން އެމް.އެމް.ޕީ.އާރް.ސީއަށް ދޫކޮށްފައިވާ ނަންބަރު 1200 ޗެކުން ފައިސާ (އެކްސިބިޓް 1 ގެ ޗެކުގައި ދައުލަތުން ސިޓީގެ ކޯޓުން ހުށަހެޅި ދިޔުން) ގައި އެސް.އެމް.އެސް.އައި ކޮމްޕެނީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ނަންބަރު 0484876 ޗެކުން އެމް.އެމް.ޕީ.އާރް.ސީ އަށް ލިބިފައިވާ ކަމުގައި ބުނާ އެ ފައިސާއަކީ އެމް.އެމް.ޕީ.އާރް.ސީގެ ފަރާތުން "އަބްދުﷲ ޒިޔާދު" ސޮއިކޮށްފައިވާކަން އެނގެއެވެ.

8·5 މީގެ އިތުރުން އެކްސިބިޓް 2 ގެ ޗެކުގައި ދައުލަތުން ދަށު ކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިވާ އެމް.އެމް.ޕީ.އާރް.ސީގެ ފަރާތުން އެސް.އެމް.އެސް.އައި ކޮމްޕެނީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑަށް އެޑްރެސްކޮށްފައިވާ ޗެކުގެ ރިސީޓްގައި (20 އޮކްޓޫބަރު 2014) އަށް ބެލިއިރު، އދ. ފުރިދިއްގާގެ

ދިނުމުގެ ޝަރުތުގެ ގޮތުގައި US$ 50,000.00 (ފަންސާސްހާސް އެމެރިކާ ޑޮލަރު) ލިބިއްޖެކަމަށް ބަޔާންކޮށް އެމް.އެމް.ޕީ.އާރް.ސީގެ އޮފީހުގެ ފައިނޭންސްގެ ޑިރެކްޓަރ ޢަބްދުﷲ ޖިހާދު ސޮއިކޮށްފައިވެއެވެ.

8.6 އެމް.ޕީ.އެސް.އައި ކޮމިޝަން ޕަބްލިކް ލިމިޓެޑްގެ ނަމުގައި ސްޓޭޓް ބޭންކް އޮފް އިންޑިއާ ގައި ހުޅުވާފައިވާ ނަންބަރު 12604068820202 އެކައުންޓުގެ ނަންބަރު 0484876 ޗެކުގައިވާ US$50,000.00 (ފަންސާސްހާސް އެމެރިކާ ޑޮލަރު) 26 އޮކްޓޫބަރު 2014 ތާރީޚުގައި ބަދަލުކުރެވިފައިވަނީ އެމް.އެސް.އާރު ގެ ނަމުގައި ސްޓޭޓް ބޭންކް އޮފް އިންޑިއާގައި ހުޅުވާފައިވާ ނަންބަރު 12603831920202 އެކައުންޓަށް ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު B3-CR-2/CA/2018/03 ކޯޓު އަމުރު ޙަވާލާދީ ސްޓޭޓް ބޭންކް އޮފް އިންޑިއާއިން ފޮނުވާފައިވާ އެ ބޭންކުގެ ނަންބަރު MST/88 ސިޓީއަކާއި، ދައުލަތުން އެގްޒިބިޓް 3 ގެ ގޮތުގައި ހުށަހެޅި އެމް.އެސް.އާރު ގެ ބޭންކް ސްޓޭޓްމަންޓުން ބެލުމުން އެނގެއެވެ.

8.7 ދަށު ކޯޓަށް އެގްޒިބިޓް 4 ގެ ގޮތުގައި ދައުލަތުން ހުށަހެޅި އެމް.ޕީ.އެސް.އައި ކޮމިޝަން ޕަބްލިކް ލިމިޓެޑުން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް (އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ނަންބަރު -7 AUD/PRIV/2016/1 ސިޓީއާ ޙަވާލާދީ) 10 ޖަނަވަރީ 2016 ތާރީޚުގައި ފޮނުވި ސިޓީގައި، އެމް.ޕީ.އެސް.އައި ކޮމިޝަން ޕަބްލިކް ލިމިޓެޑްގެ ނަންބަރު 0484876 ޗެކަކީ އެމް.ޕީ.އެސް.އައި ކޮމިޝަން ޕަބްލިކް ލިމިޓެޑުން އެމް.އެމް.ޕީ.އާރް.ސީއަށް ދޫކޮށްފައިވާ ޗެކެއް ނަމަވެސް، ޗެކުގައި އެކައުންޓް ޕޭއީ ނުޖަހައި ދޫކުރުމުގެ ސަބަބުން އެ ޗެކް އެމް.އެސް.އާރު ބެނިފިޝަރީ ކޮށްގެން ކޭޝްކުރެވުނުއިރުގެ ނަމުގައި ޖަމާކުރެވިފައިވާކަން ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އެ ސިޓީގައި އެމް.ޕީ.އެސް.އައި ކޮމިޝަން ޕަބްލިކް ލިމިޓެޑްގެ ސޮއިވެސް ޖަހާފައިވެއެވެ. އެސިޓީގައިވާ އެއްވެސް މަޢުލޫމާތަކާ ދޮގު އެމް.ޕީ.އެސް.އައި ކޮމިޝަން ޕަބްލިކް ލިމިޓެޑުން އިންކާރުކޮށްފައިވާކަން އެނގެން ނެތެވެ. ނަންބަރު

0484876 ގެ ޗެކާއި އެޗް.އެސް.ބީ.ސީ.އައި ކޮމްޕެނީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑުން އެމް.އެމް.ޕީ.އާރު.ސީއަށް ދޫކޮށްފައިވާ ޗެކެއްކަމަށް ވެފައި، އެ ޗެކުގައި އެކައުންޓް ޖާރީ ނުޖަހައި ދެވުނު ކަމަށް އެކުންފުނިން ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، އެކަން އޭގެ އެހެން ގޮތަކަށްކަން ސާބިތުކޮށްދެވޭފަދަ ހިނދަކު، އެގޮތުގައި އެކަން އޭގެ ކަމަށް ބެލެވެއެވެ.

8.8 އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު އެމް.އެމް.ޕީ.އާރު.ސީ އިން އެޗް.އެސް.ބީ.ސީ.އައި ކޮމްޕެނީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑަށް އެގްރީމެންޓްކޮށްފައިވާ ނަންބަރު 152-AFS/PRIVE/2014/42e (20 އޮކްޓޫބަރު 2014) ސޮއި ކުރި، އެޗް.އެސް.ބީ.ސީ.އައި ކޮމްޕެނީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑުން އެމް.އެމް.ޕީ.އާރު.ސީއަށް ދޫކޮށްފައިވާ ނަންބަރު 1200 ޓަނުގެ ވަޒަނަކަށް ކުރި، އެމް.އެމް.ޕީ.އާރު.ސީގެ ފަރާތުން އެޗް.އެސް.ބީ.ސީ.އައި ކޮމްޕެނީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑަށް އެގްރީމެންޓްކޮށްފައިވާ ޓަނުގެ ރިސީޓުގެ ކުރި ސްޓޭޓް ބޭންކް އޮފް އިންޑިއާއިން ސެލްފް ކެޝް ޗެކް ދޫކޮށްފައިވާ އެ ބޭންކުގެ ނަންބަރު MST/88 ސްޓޭޓްމަންޓް، ދައުލަތުން އެގްރިމެންޓް 3 ގެ ގޮތުގައި ހުށަހެޅި އެމް.އެސް.އާރު ގެ ބޭންކް ސްޓޭޓްމަންޓް މަތި އެޗް.އެސް.ބީ.ސީ.އައި ކޮމްޕެނީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑުން އޭޖެންޓް ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް 10 ޖަނަވަރީ 2016 ތާރީޚުގައި ފޮނުވި ސިޓީ އަދި ބެލުމުން، އެޗް.އެސް.ބީ.ސީ.އައި ކޮމްޕެނީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑުގެ ނަންބަރު 0484876 ގެ ޗެކާއި އެޗް.އެސް.ބީ.ސީ.އައި ކޮމްޕެނީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑުން އެމް.އެމް.ޕީ.އާރު.ސީއަށް ދޫކުރި ޗެކެއް ކަމާއި ނަމަވެސް އެ ޗެކު ޖަމާވީ އެމް.އެސް.އާރު ގެ ބޭންކް އެކައުންޓަކަށްކަން އެނގެއެވެ.

8.9 ނަމަވެސް އެޗް.އެސް.ބީ.ސީ.އައި ކޮމްޕެނީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑުގެ ނަމުގައި ސްޓޭޓް ބޭންކް އޮފް އިންޑިއާގައި ހުޅުވާފައިވާ ނަންބަރު 12604068820202 އެކައުންޓްގެ ނަންބަރު 0484879 ޗެކުން އެމް.އެސް.އާރުގެ ބޭންކް އެކައުންޓަށް ޖަމާވެފައިވާ US$ 50,000.00 (ފަންސާސް ހާސް

އެމެރިކާ ޑޮލަރު) ޢަލީ އާ ދި ކުންފުނީގެ މެދުގައި ޑޮލަރު ވިއްކުމުގެ މުޢާމަލާތަކާ ގުޅިގެން ޖަމާވެފައިވާ ޗެކެއް ކަމަށް ބެލުން އެމް.އެމް.އޭ.އާރު އިން ދަށު ކޯޓުގައި ދަލީލެއް ކުރިމަތިކޮށްފައިވެއެވެ.

8.10 އެ ދަލީލު ސާބިތުކުރުމަށް އެމް.އެމް.އޭ.އާރު ގެ ފަރާތުން ދަށު ކޯޓަށް "ޑިޕޮޒިޓް 2" ގެ ގޮތުގައި އެސް.އެމް.އޭ.އައި ކޮމްޕެނީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް އިން އެމް.އެމް.އޭ.އާރު އަށް 21 ނޮވެންބަރު 2017 ތާރީޚުގައި ދޫކޮށްފައިވާ US$21,000·00 (އެކާވީސް ހާސް ޔޫ.އެސް ޑޮލަރު) ގެ ޗެކެއް ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ. ނަމަވެސް މި ޗެކަކީ އެސް.އެމް.އޭ.އައި ކޮމްޕެނީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ނަމުގައި ސްޓޭޓް ބޭންކް އޮފް އިންޑިއާގައި ހުޅުވާފައިވާ ނަންބަރު 12604068820202 އެކައުންޓްގެ ނަންބަރު 0484879 ޗެކެއް އެމް.އެމް.އޭ.އާރުގެ ބޭންކް އެކައުންޓަށް 26 އޮކްޓޫބަރު 2014 ގައި ޖަމާކޮށްފައިވާ US$ 50,000·00 (ފަންސާސްހާސް އެމެރިކާ ޑޮލަރު) ޖަމާކުރުމުގެ މާ ފަހުގެ ތާރީޚެއްގެ ޗެކެކެވެ. އަދި ޗެކަކީ އޭގެ ޗެކުގައި މުޢާމަލާތެއް ސާބިތުކޮށްދެވިދާނެ ކާފީ ހެއްކަކަށް ނުވާއިރު، ޑިޕޮޒިޓް 2 ގެ ގޮތުގައި އެމް.އެމް.އޭ.އާރު އިން ހުށަހެޅި އިސްލާމީ ބޭންކުން ޗެކަކީ ނަންބަރު 0484879 ޗެކެއް ކުރެވުނު މުޢާމަލާތް ސާބިތުކޮށްދެވިދާނެ ހެއްކެއް ނޫނެވެ. އެހެންކަމުން އެމް.އެމް.އޭ.އާރު އަށް ދަށު ކޯޓުގައި އެފަރާތުގެ ދަޢުވާ ސާބިތުކޮށްދެވިފައިވާކަމަކަށް ބަލަ ފެނިގެން ހަމައެއް ނުދެއެވެ.

<u>އިސްލާމިކް ބޭންކުން އެމް.އެމް.އޭ.އާރު އިން ދޭ ބަދަލެއްގެ ގޮތުގައި ހުށަހެޅި ލިޔުން</u>

8.11 މި މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަ ކޯޓު ހުށަހެޅި އިރު، އެމް.އެމް.އޭ.އާރު ގެ ފަރާތުން އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނުގެ ނަންބަރު TR-2017/275 ރިޕޯޓުގެ ސަފްހާ 467 އިން ފެށިގެން 493 އަށް ސަފްހާގެ ތަފާސް ހުށަހަޅާފައި ސަފްހާތައް ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ. އަދި އެ ރިޕޯޓާ ދަށު ކޯޓުން މައްސަލަ ނިމުމަށްފަހު އަސްލު ކޮންފައިވާ ރިޕޯޓު ބަލަން ފޮނުވާކަށް، އިސްލާމިކް މަސްދަރުގައި

އެ ރިޕޯޓަށް ބަދަލަށް ދިނުމަށް އެމް.އެލް.އާރު ގެ ފަރާތުން އެދިފައިވެއެވެ. އެގޮތުން އެ ރިޕޯޓުގެ 5.3.52.13 ނުކުތާގައި ޢަބްދުﷲ ޒިޔާދުގެ ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވާކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަން އެމް.އެލް.އާރުގެ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފު މަރުޙަލާގައި ފާހަގަކޮށް، އެމް.އެމް.ޕީ.އާރު.ސީ އާއި އެލް.އެމް.އެލް.އައި ކޮމްޕެނީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑާ ދެމެދު އަދި. ޕްރިންސިޕަލްއާ ގުޅިގެން ކުރެވުނު މުޢާމަލާތްތަކުގެ ސަބަބުން ކަމާއެއްވާ ސުވާލު އުފެދޭގޮތަށްވެއެވެ. ނަމަވެސް އެ ރިޕޯޓުގެ އެ ނުކުތާގައި "...އެލް.އެމް.އެލް.އައި ކޮމްޕެނީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ....ވޯކްގައި އެމް.އެލް.އާރު ބޯޑުމެންގެ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ޗެއާމަންވަނީ ޒިއްމާކަމުގެ ޢަބްދުﷲ ޒިޔާދުއަށް ޝާހިދުކަމުގައި، އެ އެމްޑީއާއި ޢަބްދުﷲ ޒިޔާދު ހަވާލުވި ހަސަނާޝަރީފު ހަވާލާދީފައި، އެމް.އެލް.އާރު ބޯޑުމެންގެ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްއަށް ޢަބްދުﷲ ޒިޔާދުގެ ބޭނުންކޮށްފައިވާ އާދިވާގެ ކޮންޓްރެކްޓްކަމަށް..." މިފަދައިން ބަޔާންކުރުމުގައި އެ އެމްޑީއަށް ޢަބްދުﷲ ހަވާލުވި ހަސަނާޝަރީފު ހަވާލާދީފައި ކަމަށް ދަށްކާފައިވާ ވަގަފަހަކަން ބަލާއިރު، އެމް.އެލް.އާރު ބޯޑުމެންގެ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްއަށް އަދިވެސް އެމް.އެމް.ޕީ.އާރު.ސީގެ ޑިރެކްޓަރުންގެ ޗެއާމަންކަމުގައި ޢަބްދުﷲ ޒިޔާދުގެ ބޭނުންކޮށްފައިވާ އާދިވާގެ ކޮންޓްރެކްޓްކަމަށް ޢަބްދުﷲ ޒިޔާދު ބެހެއްޓުމުން، މި މުޢާމަލާތް ހިނގާފައިވާގޮތް ކަމަށް ދަރުމަވެރިން ޝާއިޢުކުރިން ވަޒީފާގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ބަލަހައްޓާ ލިބިގެންދާ ކަމުގައި އަޅުވައިން ދެކެމެވެ. އަދި އެދި.ޕްރިންސިޕަލާ އެލްޝާއި ރަނގަ ގުޅިގެން އެ ރިޕޯޓުގައިވާ މައިގަނޑު ނުކުތާތަކުގައިވާ 5.3.52 ނުކުތާގެ ދަށުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ނުކުތާތަކުގައި ހުރި ވާހަކަތަކަށް ބަލައިލުމުން އެ ކޮމްޕެނީގެ ފައިސާ އެމް.އެލް.އާރު އަށް ބަދަލުކުރާގޮތް އެނގޭފަދަ މުޢާމަލާތަކާ ގުޅޭ އެއްވެސް ވާހަކައެއް ނުލިބޭ. އެ ކޮމްޕެނީ އެމް.އެލް.އާރުގެ އެކައުންޓަށް ޖަމާވެފައިވާކަން ސާބިތުކުރަނިވި ކަމެއްވެސް ނެތެވެ.

8.12. ބޭރުން ބުރަވެވޭ ގޮތުގެ ކަނޑައެޅުމުގައި، ކަން ހިނގާފައިވާ ގޮތުކަމަށް ދެގޮތެއް ފަނޑިޔާރުންގެ

ކުރިމަތީގައި އޮވެފައި، އެއިން އެއްވެސް ގޮތަކީ މުސްތަޤިރު ގޮތުގެ ކަމަށް ނުބެލެވޭނަމަ، އެ ތަނުން

އެއް ގޮތަކީ ވުން މާދުރު ގޮތުގެ ކަމަށް ފަސިޤާރު ކަނޑައަޅައިދިނަމަ، ދެން ބާކީ އޮންނަ ގޮތަކީ

ބޭރަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ ވިސްނުމަކުން އެކަމެއް ވެފައިވާ ގޮތް ކަމަށް ބެލެވިދާނެކަމަށް **މޯލްޑިވްސް**

އެއަރޕޯޓްސް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑް ވ. ޖާބިރު އަބްދުއްރަޙްމާން[1] މައްސަލައިގައި ފަނޑިޔާރު

ދުސްތޫރީ ރައުޔުގައި އެ މައްސަލައިގެ 40 ވަނަ ނުކުތާގައި ބަޔާންކުރައްވާފައިވެއެވެ.

8.13. އެސް.އެމް.އެސް.އައި ކޮމްޕެނީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ނަމުގައި ސްޓޭޓް ބޭންކް އޮފް އިންޑިއާގައި

ހުޅުވާފައިވާ ނަންބަރު 12604068820202 އެކައުންޓްގެ ނަންބަރު 0484879 ޗެކަކީ

އެ ކުންފުނިން އެމް.އެމް.ޕީ.އާރް.ސީ އަށް (ދައުލަތަށް) ދޫކޮށްފައިވާ ޗެކެއްކަން އެނގެންއޮތުމުން،

އެ ޗެކުން އެމް.އެސް.އާރުގެ ބޭންކް އެކައުންޓަށް 26 އޮކްޓޫބަރު 2014 ގައި ޖަމާވެފައިވާ

US$50,000·00 (ފަންސާސްހާސް އެމެރިކާ ޑޮލަރު) އަކީ ދައުލަތަށް ލިބެންޖެހޭ ފައިސާކަމަށް

މަދަނީ މިންގަނޑުން ބުރަވެވެއެވެ. އެހެންކަމުން ބުނެވުނު ޗެކުގައިވާ ފައިސާ ލިބެންވީ ފަރާތާމެދު

ސިވިލް ކޯޓުން ރިޢާޔަތްކޮށްފައިވާނީ ރަނގަޅަށް ކަމުގައި ނުދެކެމެވެ.

<u>އިސްތިއުނާފު ތިންވަނަ ނުކުތާއާމެދު ޝަރީޢަތުން ރިޢާޔަތްކުރިގޮތް</u>

9. އިސްތިއުނާފު ތިންވަނަ ނުކުތާ ކަމަކީ، އެސް.އެމް.އެސް.އައި ކޮމްޕެނީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްއިން 10

ޖަނަވަރީ 2016 ގައި އެޓަރނީ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް ފޮނުވާފައިވާ ސިޓީއަކީ ބޯޑުގެ ހަމައިން ވިސްނާ

ބަލިނަމަވެސް އެކަމުގައި ދަލީލު ނުދޭ ކަންކަން ހިމެނިގެންވާ ސިޓީއެއްކަމުގައި ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު

[1]. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2018/SC-A/49 ޤަޟިއްޔާ

447/Cv-C/2018 ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އެ ސިޓީން ދައްކަވާން ސާބިތުކުރަން އުޅުއްވައިވާ ކަންކަމާއި، މިއްސަލައިގައި ހުށަހެޅިފައިވާ އެހެނިހެން ހެކިތައް ފުރިހަމައަށް ވަޒަންކުރުމުގެއްނެތި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޝަރީޢަތުގެ ޤާނޫނު)ގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރާ ޒާތުގައި ކަމަށް ބެލެން ފާހަގަކުރި ނުކުތާތައް މި ރިޕޯޓުގެ 8 ވަނަ ނަންބަރުގައި ޖަވާބުދީފައިވާނެއެވެ.

10. އިސްވެ ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަން އެހެން ހުރުމުން ސިވިލް ކޯޓުގެ ޙުކުމަށް ބަދަލުގެންނަންޖެހޭކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ބެލެވެއެވެ.

ފަނޑިޔާރު އަބްދުﷲ ހަމީދުގެ ރައުޔު؛

11. ފަނޑިޔާރު ހުސައިން މަޖީދުގެ ރައުޔާއި އަޅުގަނޑު ތާއީދު ކުރަމެވެ.

ފަނޑިޔާރު އަލީ ސަލީމުގެ ރައުޔު؛

12. ފަނޑިޔާރު ހުސައިން މަޖީދުގެ ރައުޔާއި އަޅުގަނޑު ތާއީދު ކުރަމެވެ.

- **ޙުކުމް:**

ދެންފަހެ، އިސްވެ ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތަކާއި ބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަން އެގޮތުގެ މަތިން ހުރުމުން، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 447/Cv-C/2018 ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމް ބާޠިލުކޮށް، އެޗް.އެމް.ޑީ.ސީ.ގައި ކޮމްޕެނީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ނަމުގައި ސްޓޭޓް ބޭންކް އޮފް އިންޑިއާ ގައި ހުޅުވާފައިވާ ނަންބަރު 12604068820202 އެކައުންޓުގެ ނަންބަރު 0484876 ޗެކުގައިވާ US$50,000.00 (ފަންސާސްހާސް

އެވެރިޔާ ޗޭރަރު) ޖަމާވެފައިވަނީ އެމް.އެސް.އާރު ބޭންކް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ނަމުގައި ސްޓޭޓް ބޭންކް އޮފް އިންޑިއާގައި ހުޅުވާފައިވާ ނަންބަރު 12603831920202 އެކައުންޓަކުން އަނގަން އޮތްއިރު، މި ފައިސާއަކީ ދިވެހި ދައުލަތަށް ލިބެންޖެހޭ ފައިސާކަން މަދަނީ މިންގަނޑުން ސާބިތުވާތީ، މި ފައިސާ ދައުލަތަށް ލިބިދިނުމަށްޓަކައި، މިއަދުން (24 ނޮވެންބަރު 2021 ދުވަހުން) ފެށިގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ސިވިލް ކޯޓަށް މިފައިސާ ދައްކައި ހަވާލު ކުރުމަށް އެމް.އެސް.އާރު ބޭންކް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް އަށް އަންގައި، މިގޮތުގެ މަތިން މި މައްސަލަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހުގެ އިއްތިފާޤުން ކަނޑައަޅައި ހުކުމްކޮށްފީމެވެ.

މިޤަޟިއްޔާ ބަލައި ހުކުމް ކުރީ:

ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުﷲ ހަމީދު

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު
(ރިޔާސަތު)

ފަނޑިޔާރު ޢަލީ ސަމީރު